

Risker och utsatthet bland barn och unga

Kävlinge kommun arbetar i bred samverkan med ett flertal olika aktörer med brottsförebyggande arbete, trygghet och folkhälsa.

Vår gemensamma vision är att alla som bor i Kävlinge kommun ska uppleva en trygg, säker och hälsofrämjande miljö.

Att vara förälder i en omvälvande tid

Tonårstiden innebär stora förändringar på kort tid. Samtidigt som föräldrar måste finnas till hands och ha uppsikt över sina barn, ska tonåringen kunna få utrymme för att skapa sig ett eget liv och relationer utanför familjen. Du som förälder är den viktigast förebilden för ditt barn i en omvälvande tid och det du gör och säger spelar stor roll. Denna broschyr syftar till att ge stöd och råd på vägen.

- **Bygg relationer** – var en trygg vuxen i ungdomarnas vardag och fokusera på att lyssna, samtala och bygga relationer.
- **Samverka** – samverka med andra vuxna (föräldrar, lärare, idrottsledare med flera) för att tidigt upptäcka riskbeteenden.
- **Var uppmärksam på tidiga tecken** – reagera på och prata med ditt barn om du upplever förändrat beteende och/eller mående.
- **Sök hjälp om du behöver stöd**
- **Polisanmäl brott**

Psykisk ohälsa

Allt fler ungdomar mår psykiskt dåligt, men många upplever att det är svårt att prata med vuxna och känner sig sällan förstådda.

Unga idag lever med helt nya utmaningar och risker. De växer upp med sociala medier där man konstant bedöms och alltid är tillgänglig. Stora frågor engagerar i vår omvärld som kan kännas svåra att förstå och påverka.

Samtidigt är ungdomsåren en fas som kan kännas överväldigande med hormoner, frigörelse, identitet och klivet in i vuxenvärlden. Många stora frågor blandas, något vuxna inte alltid är medvetna om. Resultatet är att unga kan känna sig ensamma i sina känslor.

Vad kan du göra?

- Ställ frågor istället för att förklara.
- Trivialisera aldrig.
- Berätta att det finns stöd att få (via dig eller myndigheter och organisationer).
- Ha tålamod och visa att du finns där.
- Försök hänga med i vad som händer i ungdomens liv för att kunna prata om aktuella ämnen.

Alkohol och tobak

Att röka och dricka alkohol har negativa hälsoeffekter på både kort och lång sikt. Tobak och alkohol ökar dessutom risken för narkotikadebut.

Unga människor som dricker alkohol kan ha svårt att sätta gränser och riskerar att skada sig. För att minska antalet unga som experimenterar med narkotika så behöver vi tillsammans arbeta för ett gemensamt förhållningssätt som innebär nolltolerans mot alkohol och tobak, till minderåriga.

Narkotika

Tillgängligheten på all slags narkotika är väldigt stor. Priserna är dessutom generellt låga. Dessa två faktum i kombination med att ungas attityd till narkotika har förändrats de senaste åren och att det är vanligt förekommande i sociala medier, kan göra det svårt för unga att stå emot.

Cannabis är fortfarande den vanligast använda drogen men olika tabletter är också vanligt förekommande.

Vad kan du göra?

- **Var tydlig**

Var tydlig med din inställning om nolltolerans vad gäller tobak, alkohol och andra droger, till minderåriga.

- **Samverka**

Samverka med andra vuxna (föräldrar, lärare, idrottsledare med flera) för att upptäcka riskbeteenden och få information om eventuellt bruk av narkotika och alkohol.

- **Var uppmärksam på tidiga tecken**

Var uppmärksam på tidiga tecken såsom tjuvrökning, skolk eller alkoholdrickande.

- **Ta reda på mer**

Skaffa dig kunskap om de vanligaste preparaten och hur symtomen yttrar sig vid bruk.

- **Vid oro för skadligt bruk - ta hjälp**

Maria Mellersta Skåne erbjuder stöd och behandling för alla under 24 år som har problem med droger eller alkohol.

- **Tipsa alltid Polisen vid misstanke om brott**

Hot och våld

Hot och våld kan ske på många olika sätt i olika sammanhang. Ungdomar kan påverkas även av hot och våld som inte drabbar dem men som blir uppmärksammat på skolan/fritiden. Hot kan även förekomma i digitala miljöer som ungdomar rör sig i.

Om du misstänker brott mot barn och unga är det viktigt att du anmäler det till polisen. I Sverige räknas man som barn till den dag man fyller 18 år.

Vad kan du göra?

- Polisanmäl och lämna om möjligt kontaktuppgifter om personer som är inblandade avseende vad som hänt till polisen.
- Misstänker du att ditt barn blivit utsatt på grund av barnets hudfärg, nationella eller etniska ursprung, barnets religionstillhörighet eller sexuella läggning är det viktigt att det framgår i polisanmälan.

Extrema åsikter

På sociala medier och i digitala miljöer är det inte ovanligt att ungdomar kommer i kontakt med åsikter som kan vara hatiska, intoleranta och/eller våldsbejakande.

Det är inte olagligt att ha extrema åsikter och en del av ungdomen är att vara radikal på olika sätt. Familj och närstående kan dock bidra med alternativa världsbilder och ett viktigt socialt sammanhang men de kan också ställa frågor så att barnet själv får sätta ord på sina tankar och åsikter.

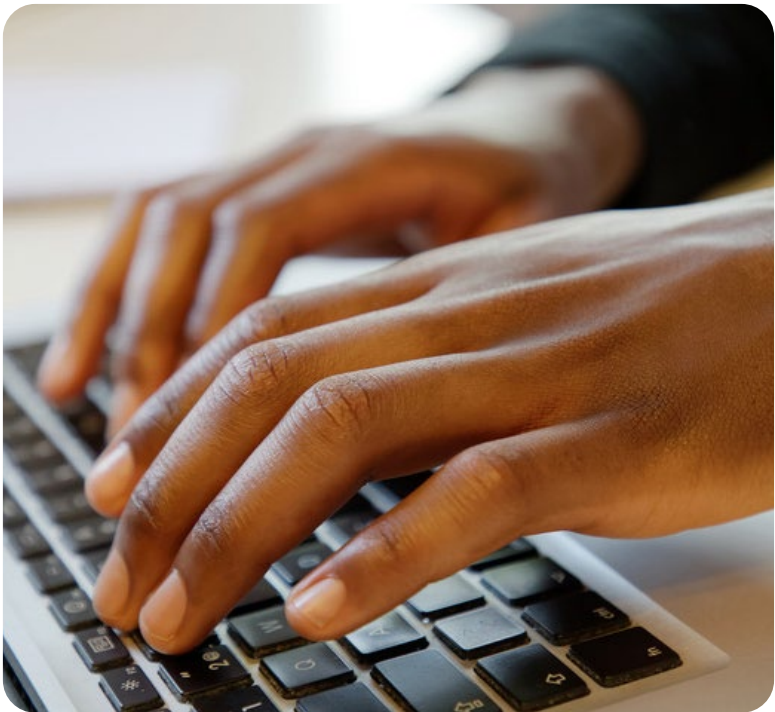
Vad kan du göra?

- Var uppmärksam på förändringar i barnets intressen, utseende, användning av symboler som är uttryck för våldsbejakande idéer och organisationer.
- Var uppmärksam på barnets intolerans mot andras åsikter och konfrontativa förhållningssätt – pratar om "vi och dom" och/eller använder sig av hatretorik.
- Sök stöd och hjälp för hur du bemöter ungdomens beteende. Se kontaktinfo längst bak.

Brott på nätet

Ungdomar lever mycket av sina sociala liv på nätet varför det också uppstår risker. Näthat är ett samlingsbegrepp och innefattar ofta förolämpning och förtal.

I den digitala världen kan det även förekomma förolämpningar, trakasserier och/eller kommentarer som kan såra och sätta djupa spår. Det är dessvärre heller inte ovanligt att bilder sprids på nätet som kan ha stor påverkan på den unges liv.

Sexuella trakasserier och övergrepp

Det är dessvärre inte ovanligt att ungdomar utsätts för sexuella trakasserier i någon form antingen i skolan, på fritiden eller på nätet.

Flickor och hbtq-personer är särskilt utsatta. Förtroende och nära relationer underlättar för den utsatte att berätta om vad som hänt.

Det är viktigt att prata om rätten till sin egen kropp och att ingen får tvinga någon annan att kramas, pussas eller ta på en. Eftersom det kan vara svårt för barn att definiera utsatthet så är det också viktigt att ställa konkreta frågor. Det är också viktigt att tydligt visa att du som vuxen finns där och att du lyssnar.

Vad kan du göra?

- **Polisanmäl** – Polisen kan vara behjälplig vid bedömning av brottskategorier/omfattning.
- **Spara bevisen** – Ta skärmdumpar, så att bilder, kommentarer eller inlägg finns sparade även om de skulle raderas.
- **Kontakta nättjänsten** – För att få bort kränkande material från nätet kan du också vända dig direkt till nättjänsten som missbrukats. Det kan också leda till att personen som hotat ditt barn blir avstängd.
- **Var beredd att lyssna** – Om du tror att ditt barn blivit utsatt för sexuella trakasserier eller övergrepp så ställ frågan och visa att du är beredd att lyssna. Ibland kan frågan behöva ställas flera gånger.

För stöd och hjälp

Av olika skäl kan människor ibland behöva stöd i sitt dagliga liv. Då kan kommunen erbjuda hjälp i olika former. Det kan handla om stödsamtal, rådgivning eller frågor om vårdnad och umgänge.

Socialtjänsten Kävlinge kommun:

Socialtjänsten hjälper barn och familjer som har svårigheter med relationer, missbruk, våld med mera. Telefontid: måndag-fredag 10.00-11.45.

046-73 99 26

Mariamottagningen Mellersta Skåne:

Mariamottagningen har öppnat en satellitmottagning på Lärcentrum i Kävlinge. Mottagningen är bemannad en eftermiddag i veckan. Kontakt sker via Lund.

046-17 40 99

Unga vuxna:

Unga vuxna är en mottagning för alla mellan 16 och 29 år. Adress: Magle Stora Kyrkogata 5, Lund

046-35 98 093

Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) i Lund:

Barn- och ungdomspsykiatri hjälper barn med psykisk ohälsa. Adress: Sofiavägen 2 H, Lund.

046-17 50 65, www.skane.se/bup

För mer information

Det finns flera organisationer och verksamheter som kan stötta både ungdomar och föräldrar under tonårstiden, exempelvis BRIS, Rädda barnen, Brottofferguiden, polisen med flera.

Läs mer på
kavlinge.se/tonarsforalder

Denna broschyr har tagits fram av Säkerhetsenheten på Kävlinge kommun genom ett samarbete mellan Polisen i Kävlinge, fritidsgårdarna, Socialtjänsten, Korsbackaskolan, Tolvåkerskolan och elevhälsan i syfte att förebygga risker och utmaningar som ungdomar och tonåringar kan riskera utsättas för.

Tack till Ale kommun som inspirerat arbetet.

 KÄVLINGE!

Kävlinge kommun, 244 80 Kävlinge | kavlinge.se